

Sosialurín

DAGSINS MEINING

Flaggskip í havsneyð

Í gjár kundi Sosialurín í tíðindagrein staðfesta, at flaggskipið hjá Sjónvarpinum, Dagur og Víka, er í so ringari havsneyð, at bráneyðug tiltøk skulu setast í verk beinanvegin fyri at forða fyri at fleiri fólk siga upp og sostatt bjarga flaggskipinum frá tí totala for-lissinum.

Hetta er ikki fyrstuferð, at sjónvarpið er í kreppu, men nú trúði almenningurin, at tað tubulenta tíðarskeiðið var farið í søguna við nýggjum stjóra og fleiri milliónum krónum í eyka inntøku frá hyggj-aragjaldinum, sum hækkaði heilt upp í 2000 krónur við seinastu uppkrevjing, men so er ikki.

Vit kenna ikki innanhýsisviðurskiftini - uttan tað, vit sáu í Sosialinum í gjár - og tí skal eingin viðmerking gerast til tað. Tó kunnu vit staðfesta, at gjøgnum-trekkurin hevur verið nógvir, og at fleiri enn 10 deildarleiðarar eru komnir og farnir hetta seinasta tvey-áraskeiðið.

Ein slík gongd kann ongatið skapa eitt gott og trygt arbeiðspláss við javnvág í. Tvørturímóti. Ti hevði tað kanska verið rættast at fingið onkran óheftan persón ella stovn at kanna stovnin og greina hann. Vit sum hyggjarar kunnu ikki góðtaka, at hesin mentastovnur, sum hvørt húski rindar 2000 krónur til, ikki verður rikin nóg væl, og er tað góða journalistiska arbeiðspláss, sum hann eigur at vera. Vit hava krav upp á góðan tíðindaflutning og vit hava krav upp á, at bæði sjónvarp og útvarp gera sína skyldu í demokratisku prosessuni.

Men tað, vit kunnu gera viðmerkingar til, er tann almenni parturin. Fyrst og fremst kunnu vit siga, at landsins stýri ongatið hevur ásannað, at tað er kostnaðarmikið og eitt stórt arbeiði at reka eitt sjónvarp. Umstøðurnar hjá sjónvarpinum hava verið kargar frá fyrsta degi og tað, sum er játtað á figgjar-lógini hevur ongatið rokkið til fyri at kunna upp-byggja eitt nóg gott sjónvarp. Hetta er ein av orsök-umum til, at tað alla tíðina hevur gingið upp og niður.

Og tað er stórt spell, tí vit hava og hava havt nógv frálíka góð sjónvarpsfólk, fólk við góðum journal-istiskum evnum, ágrýtni og hugflogi, sum skal til fyri at gera eitt gott sjónvarp. Men nógv eru tíverri farin, tí tey hava ikki klárað arbeiðstrýstið. Uttan at fara í innanhýsis spurningar, so er hetta tekin um, at leiðslan hevur ikki verið nóg vakin.

Men eftir tíðindafrásøgnini ígjár verður manningin á Degi og Viku styrkt, samstundis sum Breddin fellur burtur, men tað er ikki bara at siga tað at fáa fleiri fólk, tá vit vita, at lønarlagið hjá føroyskum journal-istum er lágt og væl minni enn hjá akademkarum og journalistum í Danmark. Men vónandi kemur flaggskipið hjá SVF úr havsneyðini og verður riggað til av nýggjum og fer at stevna fram á stillum vatni.

Sosialurín

Sosialurín	
	
Stovnaður: 1927	
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller	
jan@socialurin.fo	
Blaðstjóri: Eiríkur Lindenskov	
eirikur@socialurin.fo	
Figgjarleiðari: Jákup Mørk	
jakup@socialurin.fo	
Marknaðardeild: lysing@socialurin.fo	
Finnbjörg Nattestad	
finnbjorg@socialurin.fo	
Durita Simonsen durita@socialurin.fo	

Sosialurín

Sosialurín

VIÐMERKINGAR

Betri er bótandi hond enn spillandi tunga

Kristin Thomsen

Hatur, øvund, vald og óndskapur eru bert nakrar av orsökunum til ógloym-andi sorgarleiðir í okkara veraldarsøgu, ja, eg kann líka gjarna skriva til dagin í dag, tí við hesum fáu orð-um leggi eg lunnar undir eitt hjartasuff viðvíkjandi tí longu nógv umrøddu bók-ini »Skjót journalistin«, skrivað av journalistunum Grækaris Djurhuus Magn-ussen og Øssur Winthereig.

Panikkur í Fólkaflokkin-um, skrivar Sosialurín 25. nov. 03, vísandi til inni-haldið í fyrr nevndu bók, ið keldur siga m.a. nágreini-liga lýsa árin, okkara sera væl umtókti løgmaður, Anfinn Kallsberg, var bók-haldari á Frostvirkinum í Norðdepli.

Sjálvan lesnaðin í bókini, prógv og annað, rithøvund-arnir siga seg hava fingið til vega, hugsi eg minni um, men harafturímóti beri eg stóran ótta fyri muruni í tveimum journalistum, ið

riða so niðarlaga á øvund-ar- og haturststiganum, at teir nýta sína journalistút-búgving til slíka skriv-ing, tó varnast teir ikki, at teir við slíkum atburði klæða seg sjálvar naknar, til lítlan sóma fyri Føroya fókl.

Friður á fold og

í menniskjum góður tokki.

Harrin sigur: Hví sært tú flísina í eyganum á bróður tínum, men ikki bjálkan í tínum egna.

Bókin verður í sölubúð-unum 1. des., sjálvan jóla-mánaðan. 23. des. er tollaksmessudagur, 24. des. er jólaaftan, 25. des. er

Parkeringspláss ella grønt øki

Dánjal Norðfoss

Nú sær tað út til at aftur eitt grønt øki her í Havn skal leggjast undir asfalt og betong.

Nú er so túrurin komin til tann vakra, sermerkt boin við teimum stóru steinum, fram við Jóannes Patur-sonargøtu, millum Tróndar-gøtu og Dalavegin. Har skal gerast eitt parkerings-pláss, eitt grønt parkerings-pláss, verður sagt, hvat tað so er fyri nakað! Eg trúði tí ikki rættiliga, tá eg hoyrði tað, men tað er tíverri so, at hetta vakra økið, har ein spældi sum smádrongur, nú skal oyðileggjast og gerast

til parkeringspláss. Har fara so bilar at standa millum kl. 9-16, og so verður tomt og oyðið, so var betur at friðka um, planta trø og runnar, gjørt gøtur, sett upp beinkir o.a., so høvdu vit havt ein vakran bleitt mitt í býnum, til gleði fyri øll.

Men nei, bilarnir skulu hava fyrsta rätt, eg havi so aldri sæð eitt vakurt parker-ingspláss.

Hetta uppskot varð ein-mælt samtykt í býráðnum, so har var ongin, sum mót-mælti hetta slag av, ja, eg vil kalla tað eitt slag av vandalismu, ikki eingang mín góði vinur Tórfinn Smith, sum eins og eg

hevur nógv góð minin frá hesum økinum.

Hví skal alt oyðileggjast, hví kann ikki okkur vakurt verða at hyggja at og gleðast um, nei, eg spyrji bara!

Nú má eingin misskilja meg, sjálvandi skulu fólk hava eitt pláss at sleppa av við bilin, tað er ikki tað, men tað má bera til at gera slíkt við skili, men hetta haldi eg er skilaleyst.

Tosaði við borgarstjóran og spurdi hann, hví hetta økið ikki kundi fáa frið. Vit mugu hava parkeringspláss, var svarið. Eg sigi so, hvat við at gera eina hædd oman á Skálatrøð, so hevði verið

at.

Fólkið stýrir kjakinum

Rúna Sivertsen

Sonja Jógvansdóttir sigur í samrøðu við Sosialin, at Bíblían í ov stóran mun hevur stýrt orðaskiftinum um tey samkyndu

Í einum og hvørjum orðardráti eru tað tey, sum taka orðið, ið stýra kjakin-um.

Sosialurín í Norðoyggjum:

Postsmoga 231
Nólsoyar Pálgøta 1, 700 Klaksvík
tel. 458686 fax 458687
e-post: klaksvik@socialurin.fo

Sosialurín í Suðuroy:
tel. 375364 fax 375464
tel. 220727

e-post: aki@socialurin.fo
e-post: dagfinn@socialurin.fo
Sosialurín í Eysturoy:
Postsmoga 143, Saltangará
tel. 447820 fax 449520
tel. 228909

e-post: vilmund@socialurin.fo
Sosialurín í Vágum:
360 Sandavágur
tel. 333820, 220507 fax 333720
e-post: edvard@socialurin.fo
e-post: vagar@socialurin.fo

Uppseting/prent:

Uppseting: Hestprent

Prent: Prentmiðstöðin

Útgevri:

Sp/f Sosialurín

Avgreiðsla:

Mán.-frí. 8-16

Argjavegur 26,

Tel. 341800, Fax 341801

Postadressa:

Postboks 76, 110 Tórshavn

E-mail:

post@socialurin.fo

lysing@socialurin.fo

lysingartorg@socialurin.fo

varp@socialurin.fo

Blaðið verður prentað

mánadag-friggjadag klokkan 14⁰⁰

VIÐMERKINGAR

Arrogansan hjá SEV fullkomin

Klæmint Olsen

SEV-umboðsnevndarlímur

Er tað veruliga so, at SEV sleppur at steða verkætlanini í Svinoy? Vónandi ikki! Annars má lands-mynd-ugleikin skera ígjøg-num so ella so.

Tað sær framvegis ikki út til, at SEV kennir sína vitj-anartíð. Niðurteljingin hjá SEV er tó so smátt byrjað, 5. oktober 2013 missir SEV einkarrættin. Men skulu vit veruliga biða 10 ár afturat, áðrenn SEV vaknar? Ella er stundin nú komin, at poli-tiski myndugleikin setur SEV upp pláss?

Eg havi áður sagt tað - og eg endurtaki tað enn eina ferð - orkupolitikkurin í Føroyum verður ásettur á skrivstovuni hjá stjóranum í SEV.

Ein glotti var tó at hóma, tá ið vindmyllurnar í Vest-manna sluppu at lata streym til SEV. Hart trýstur nýddist stjórin at geva skarvin yvir. Hetta vegna áhaldandi trýst frá ikki minst umboðsnevndarfor-manni og onkrum einstøk-um stýrislími. Hevði tað ikki verið, tí at stjórin av øðrum áðum var undir trýsti, hevði stýrið og um-boðsnevndin ikki havt

neyðuga megi at fingið málið ígjøgnum.

Vónandi gongst væl við verkætlanini í Vestmanna. Sjálvur haldi eg tó, at tað er eitt sindur orkymlandi, at einstakir persónar ella virkir fáa framhjáráttind-iini. Loyvi mær tó í hesum sambandi at minna á, at um

okkurt skuldi gingið galið, so er talan um smápengar í SEV-samanhangi. T.d. skuldi fyrsta stig av vatn-orkuútbyggingini - Eiði 1 - kosta 218 mió., men kost-aði tað meira enn tað dup-ulta. Og síðsta figgjargølan er, at SEV skal gjalda fleiri milliónir fyri sprongd rør í høgunum í Klaksvík.

Ein ætlan sum tann í Svinoy nervar heldur ikki SEV á nakran hátt. Tað er stoltleiki SEV's - ella ræt-tari sagt stjórans - sum stendur uppá spæl. Stjórin

vil ikki hava aðrar leikarar inn á kervið.

Havi eg skilt tað rätt, so hevur verkætlanin til enda-máls at gera oynna sjálv-berandi við orku. Rætt er, at orkuverkið hjá SEV skal vera til taks í hesum tíðar-skeiði, men annars eru ongar útreiðslur fyri SEV. Eg haldi ikki, at nakar, ið er eitt sindur til vits, ivast í, at verkætlanin er sera áhuga-verd. Eisini verður upplýst, at figgingin til verkætlanin er, ella verður fingin til vega, uttanlands. Tað er alto hvørki landið, komm-unan ella SEV, ið kemur at sviða, um ikki gongst sum ætlað.

Tí kann tað bara snúgva seg um særðan stoltleiki hjá SEV, sær verkætlanin ikki dagsins ljós. Eru vit veru-liga ikki komin eitt stig longri í Føroyum?

Spurningurin er, um tað ikki ber til hjá landsins myndugleikum at skera ígjøgnum, um SEV ikki makkar rätt. Loyvi SEV's frá 1963 er illa orðað, tað viðgangi eg. Men hetta er ikki bara til fyriminar fyri SEV, m.a. hevur lands-myndugleikin í gr. 13 til-skilað sær rätt at tulka loyvið.

Í loyvinum frá 1963

stendur:

- at krevjast kunnu viðk-ingar, broytingar og ábøt-ur á verandi virkir;
- at verandi og nýggjar lógir, kunngerðir, reglu-gerðir, fyriskipanir v.m. skulu fylgjast; og
- at skipast kann fyri fyri-bils rakstri fyri rokning loyvishavarans, um rakst-urin verður steðgaður fyri heil øki.

Eykaðalfundur verður í umboðsnevnnini 12. de-sember. Enn er eingin fund-arinnkallingin komin, men havi eg fingið at vita frá umboðsnevndarformannin um, at omanfyrinevnda mál ikki verður á skrá, og tað haldi eg er spell.

Hinvegin skal umboðs-nevndin taka støðu til fram-hald av vatnorkuútbygging-ini á Eiði, og er hon kostn-aðarmett til 150 mió. fyri einar 15-20 mió. kWh/ár. Talan er um eina ætlan, sum er ógvuliga dýr og eftir mínum tykki sera ivingar-som. Tí vóni eg, at lands-stýrið og løgtingið taka málið upp, áðrenn tað verður sett í verk. Lands-myndugleikin kann ikki bara tváa hendur í orku-málum og siga, at tað lata vit SEV um.

Miðflokkurin háðar tey samkyndu

Yvirlýsing: Jenis av Rana og Miðflokkurin prógva enn einaferð, at tað er alneyðugt at fáa lóggávuvernd fyri samkynd. Við konsekvent at røpa samkynd kynvillingar, er Jenis av Rana virkin í homofobisku rørsluni, sum higartil hevur fingið fólk í hópatali at rýma av landinum

Tað kom okkum í felagnum Ælabogin dátt við at lesa útsagnir Jenisi av Rana í fjølmiðlunum týsdagin.

Jenis av Rana sigur millum annað: »Miðflokkurin slítur samgonguna, um tey kynsvillu verða fevnd av lógini um persóns- og arvarætt«.

Formaður Miðflokksins ger somuleiðis greitt, at hann ikki góðtekur orðið samkynd, men brúkar konsekvent orðið »kynvillingar« (Dimmalætting 25. november 2003).

Vit kunnu als ikki góðtaka, at ein formaður í einum flokki á Føroya Løgtingi nýtir slík orð og beinleiðis eyknevnr ein minnilutabólk í samfelagnum. Ein minnilutabólkur, ið telur fimm til seks ferðir fleiri fólk enn samlaða talið av veljarum hjá Miðflokki-num.

Slík háðan heldur lív í homofobisku rørsluni her heima, ið tíverri hevur havt alt ov góð gróðrarlíkindi. Eini háðan, ið hevur verið atvoldin til, at samkynd í hópatali hava verið noydd at rýma av landinum vegna vánaligu viðurskiftini.

Tílik happing er enn eitt dømi um, at vit samkyndu hava tørv á lóggávuvernd. Higartil eru slíkar útsagnir frambornar fullkomiliga ótalaðar í hesum landi. Einum landi, ið sigst byggja á fólkaræðiliga grund.

Sum er finst eingin lóggávuvernd fyri samkynd í Føroyum. Samkynd eru annars fevnd av tílikum dis-kriminationslógum í framkomnum demokratiskt sinnaðum londum.

Sjúkugerð

Vit í felagsskapinum Ælabogin átala harðliga hesi sjúkugerð av samkyndum. Eini sjúkugerð, sum ikki hoyrir heima í upplýstu Føroyum anno 2003.

Tað eru áratíggju síðani WHO - alheims felags-skapurin hjá ST, ið stríðist móti sjúkum um allan heim - strikaði homoseksualitet av listanum yvir sjúkur.

Vit samkyndu undrast stórliga á, at sjálvsogd demokratisk borgararættindi, sum skrásett parlament, skulu kunna slíta samgonguna.

Í sama viðfangi vilja vit inniliga heita á Høgna Hoydal, landsstýrismann við lógarmálum, sum áður hevur lovað samkyndum lóggávuvernd, at vísa í verki, at hann meinar tað, hann hevur sagt.

Somuleiðis heita vit á øll demokratiskt sinnaði tingfólk at stuðla løgmaláráðharranum í hansara stríði fyri samkyndum.

Felagsskapurin Ælabogin fegnast um, at Mið-flokkurin ikki longur umtalar samkynd sum »deyðans illgres«, eins og tey áður hava gjørt á heimasíðu síni.

Allur bati bótir. Vit heita á Jenis av Rana og Miðflokkin um ikki at nýta tílikar niðrandi útsagnir og vóna, at tey taka undir við lóggávuvernd fyri sam-kynd.

Vegna Ælabogan, felag fyri samkynd

Beinta L. Jacobsen
Tina K. Jakobsen
Sonja J. Jógvansdóttir
Eyðfríð Kristiansen
Jacob Pedersen
Mia Wenningsted

heildarætlanin hevur verið alla mannagongdina ígjøg-num.

Við síni framferð tykir mær, at býráðsmeirilutin traðkar fólkaræðið undir fót. Alt, sum hevur við gjøgnmuskyni, opinleika og kunning av borgarunum

at gera, verður lopið um, og

farið verður fram á ein hátt, sum minnir mest um

konga- og keisaraatburð í

miðaldarsamfeløgum.